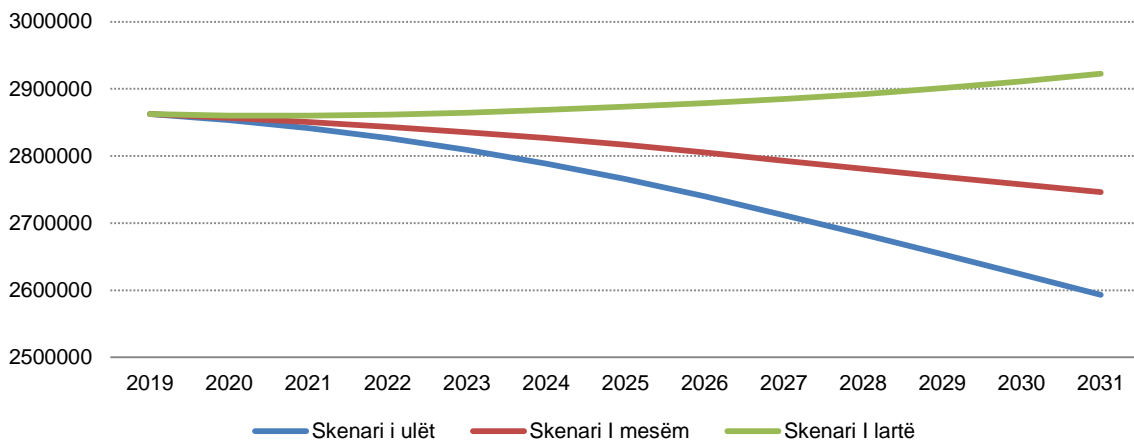

Projeksionet e popullsisë

2019 - 2031

Tiranë, më 26 Shkurt 2019: INSTAT, bazuar në rekomandimet ndërkombëtare do të përditësojë çdo 5 vjet projeksionet e popullsisë. Popullsia e Shqipërisë në vitin 2031, sipas projeksioneve të përditësuara, llogaritet të jetë 2.745.996 banorë. Ky numër është rreth 36 mijë banorë më pak krahasuar me numrin e popullsisë në Projeksionet e Popullsisë 2011 – 2031. Ndryshimi i këtij numri është pasojë direkte e normave më të ulta të lindshmërisë dhe shpërndarja gjinore e emigrantëve e cila nuk përkon me hipotezën e Projeksioneve të Popullsisë 2011 – 2031.

Fig. 1 Projeksionet e përditësuara të popullsisë sipas 3 skenarëve 2019 – 2031

Rritja me ritme të ngadalta e ISF, shoqëruar nga hyrja në moshë riprodhimi e brezave të grave më të pakët në numër se ato aktual, do të bëjë që numri i lindjeve të mos pësojë ndryshime domethënëse gjatë periudhës 2019 – 2031. Në të njëjtën kohë numri i vdekjeve do të vazhdojë të rritet, si pasojë e një popullsie më të madhe në moshë të vjetër. Këto dy ndryshime do të sjellin edhe rënien e shtesës natyrore deri në rreth 3,2 mijë në 2031.

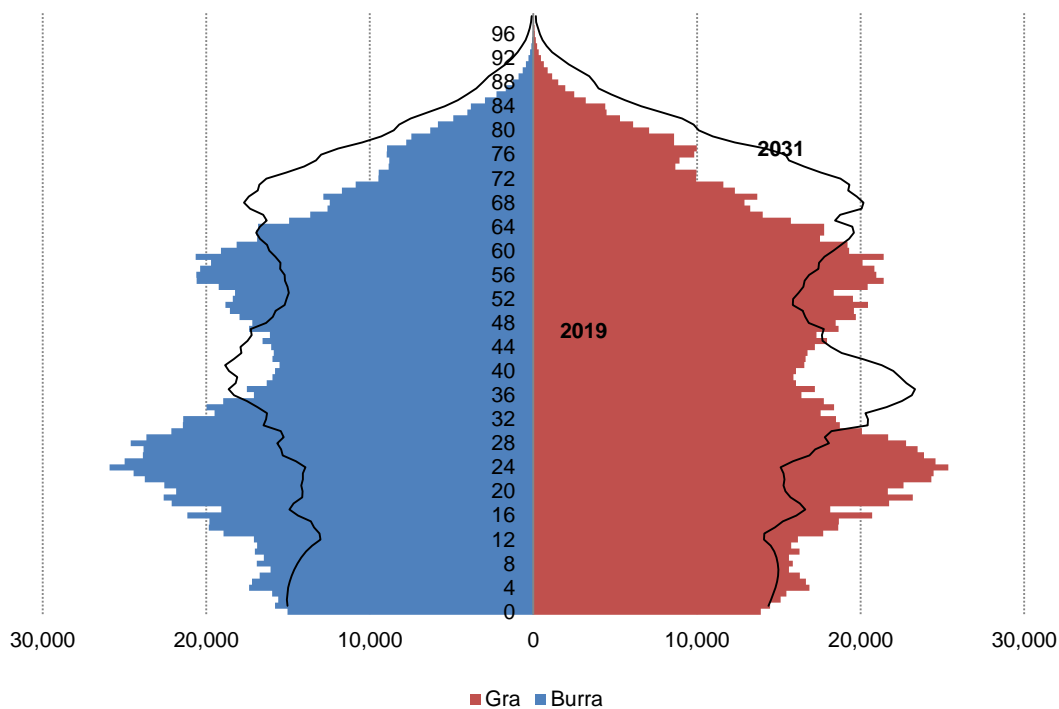
Gjatë periudhës 2011 – 2018, normat e emigrimit të burrave rezultuan të ishin më të larta se ato që u supozuan në projeksionet e mëparshme. Ndërsa për gratë rezultoi e kundërta, normat e emigrimit ishin disa herë më të ulta se ato të supozuara më parë. Këto ndryshime në sjelljet migratore, kanë sjellë edhe ndryshimin e strukturës gjinore të popullsisë.

Për publikim 26/02/2019

Në vitin 2011, Shqipëria ishte një vend ku kishte më shumë burra se sa gra. Kjo tashmë ka ndryshuar në vitin 2019, pasi në Shqipëri raporti gjinor qëndron në 99,8 burra për çdo 100 gra. Sipas projeksioneve të përditësuara, raporti gjinor pritet të thellohet në favor të grave duke arritur deri në 89,1 burra për çdo 100 gra. Popullsia e Shqipërisë do të vazhdojë procesin e plakjes dhe pritet që mosha medianë e saj të arrijë në 42,1 vjeç, në vitin 2031. Ky proces i plakjes shoqërohet me rritjen e shpejtë të koeficientit të varësisë së të moshuarve nga rreth 20,5 të moshuar për 100 persona në moshë pune në vitin 2019, në rreth 35,0 të moshuar për çdo 100 persona në moshë pune. Gjatë kësaj periudhe koeficienti i varësisë së të rinjve do të qëndrojë në nivele konstante prej rreth 25,0 të rinj për çdo 100 persona në moshë pune.

Ndryshimet demografike që pritet të kalojë popullsia e Shqipërisë deri në vitin 2031 do të kenë ndikimin e tyre edhe në shpërndarjen e saj ndërmjet qarqeve të vendit. Deri në vitin 2031, vetëm popullsia e qarkut të Tiranës pritet të jetë më e lartë se ajo e vitit 2019, duke arritur në rreth 954 mijë banorë. Në vitin 2031, në qarkun e Tiranës pritet të banojë rreth 35 % e popullsisë së Shqipërisë. Qarqet me popullsinë më të ulët do të vazhdojnë të jenë qarqet e Gjirokastrës dhe Kukësit, respektivisht me rreth 53 mijë dhe 60 mijë banorë.

Fig. 2 Piramidat e popullsisë sipas projeksioneve të përditësuara të popullsisë, 2019-2031.

Metodologjia

Për të llogaritur projeksionet e popullsisë, ekzistojnë 3 skenare të mundshme të cilat bazohen në vlerësimin e trendeve të ardhshme të lindjeve, vdekjeve dhe migracionit. Duke qenë se nuk mund të parashikohen saktë këto fenomene për të ardhmen, përgatiten tri variante, ai i ulët, i mesëm dhe i lartë. Varianti i mesëm konsiderohet dhe varianti më i mundshëm.

<http://www.instat.gov.al/media/5221/hipotezat-e-projeksioneve-t%C3%AB-p%C3%ABrdit%C3%ABsuara-t%C3%AB-popullsis%C3%AB-2019-2031.pdf>

Metoda e komponentit të gjeneratës

Ndryshimi demografik ndodh kur çiftet lindin fëmijë dhe kur individët vijnë nga vende të tjera duke shtuar individë të rinj në popullsi, ndërsa të tjerë vdesin apo largohen në vende të tjera, duke e zvogëluar popullsinë. Për shkak se këto ngjarje demografike ndikojnë tek popullsia sipas gjinisë dhe grupmoshave të ndryshme, ato përcaktojnë numrin dhe strukturën e saj. Objektivi kryesor i projeksioneve demografike është përcaktimi se si lindjet, vdekjet dhe migrimet do të ndodhin në vitin pasues. Metodologjia e përdorur për këtë cikël të projeksioneve të popullsisë nga INSTAT-i, modeli i komponentit të brezave përlogarit këto ngjarje për secilin vit, gjini apo moshë sipas supozimeve të tendencave të besueshme të vdekshmërisë, lindshmërisë dhe migrimit në të ardhmen. Këto ngjarje i zbriten dhe i shtohen popullsisë në fillim të vitit, duke dhënë popullsinë sipas moshës dhe gjinisë në fillim të vitit pasues, e kështu me radhë.

Numri i ngjarjeve demografike varet nga struktura e popullsisë edhe nga sjellja demografike (d.m.th numri i lindjeve varet nga numri i grave në moshën riprodhuese dhe koeficientët specifikë të lindshmërisë). Meqenëse struktura e popullsisë dhe sjelljet demografike njihen për vitin bazë, tendencat e ardhshme në sjelljen demografike u parashikuan bazuar në hipotezat që mbështeten në njohuritë tona të situatës demografike, tendencat e kaluara, konteksti politik dhe social ekonomik, dhe krahasimet ndërkombëtare.

Popullsia sipas grupmoshës dhe gjinisë në fillim të projeksioneve, 1 Janar 2019, është vlerësuar nga INSTAT në bazë të të dhënave empirike të viteve paraardhëse.

Popullsia në nivel kombëtar, sipas gjinisë dhe moshës projektohet në mënyrë të përsëritur vit pas viti, duke filluar me popullsinë në 1 Janar, si më poshtë:

- Numri i vdekjeve vlerësohet për gjashtë muajt e parë nga aplikimi i normave të vdekshmërisë sipas moshës dhe gjinisë për popullsinë në 1 Janar; vdekjet zbriten nga popullsia për të përfutur të mbijetuarit në mes të vitit (30 Qershor);

- Numri vjetor i emigrantëve sipas grupmoshës dhe gjinisë vlerësohet nga popullsia në mes të vitit duke përdorur normat e emigrimit dhe këto ngjarje më pas zbriten; ndërkohë numri i supozuar i imigrantëve sipas gjinisë rishpërndahet sipas moshës dhe i shtohet popullsisë.
- Numri i vdekjeve për gjysmën e dytë të vitit vlerësohet dhe zbritet nga ky numër i rishikuar i popullsisë në mes të vitit, duke dhënë numrin e të mbijetuarve në 31 Dhjetor;
- Numri i lindjeve vlerësohet duke shumëzuar normat e lindshmërisë sipas grupmoshave me numrin mesatar të grave në moshë riprodhimi; vdekjet e foshnjave dhe ato që emigrojnë deri në fund të vitit vlerësohen dhe zbriten nga numri i lindjeve;
- Për të projektuar popullsinë në 1 Janar të vitit pasues, secili grup çohet përpara me një vit në moshë, për të reflektuar plakjen e popullsisë dhe numri i lindjeve mbijetuese brenda vendit përbën moshën e parë (mosha 0).

Popullsia e qarqeve sipas gjinisë dhe grupmoshave 5 vjeçare projektohet në mënyrë të përsëritur dhe njëkohësisht në intervale pesë vjeçare duke përdorur një model shumërajonal të rezervës së migrimit të komponentit të brezave, i cili u përshtat nga modeli shumë rajonal i propozuar nga Kombet e Bashkuara (OKB, Kombet e Bashkuara 1992). Procedura përmban hapat e mëposhtëm për secilin qark:

- Popullsia sipas gjinisë dhe moshës në fillim të intervalit projektohet të mbijetojë me 5 vjet.
- Emigrantët mbijetues (jashtë vendit) dhe emigrantët brenda vendit (në qarqe të tjera) vlerësohen njëri pas tjetrit duke përdorur normat e tranzicionit për migrantët (pasi është marrë parasysh vdekshmëria dhe migrimin ndërkombëtar në rastin e emigrimit brenda vendit), që zbatohen për popullsinë në fund të intervalit. Emigrantët i zbriten numrit të popullsisë dhe emigrantët brenda vendit shpërndahen sipas grupmoshës dhe gjinisë, duke dhënë numrin e imigrantëve brenda vendit për rishpërndarje.
- Numri i imigrantëve brenda vendit, si dhe një numër i supozuar i imigrantëve (nga parashikimi në nivel kombëtar) i shtohen popullsisë në fund.
- Lindjet vlerësohen duke i aplikuar normat specifike të lindshmërisë popullsisë mesatare në fillim dhe në fund të intervalit 5 vjeçar dhe projektohen të mbijetuarit deri në fund të intervalit.
- Për të përfutur popullsinë në 1 Janar në fillim të intervalit pasues 5 vjeçar, secili brez çohet përpara me pesë vjet në moshë për të reflektuar plakjen e popullsisë; numri i lindjeve të gjalla brenda Shqipërisë përbën grupmoshën e parë.
- Popullsia sipas gjinisë dhe moshës dhe ngjarjet demografike në nivel qarku duhet që të përkojnë me totalin e përcaktuar nga projeksionet kombëtare.

Përkufizime

Popullsia banuese: bazohet në konceptin e vendbanimit të zakonshëm. Sipas këtij përkufizimi përfshihen në popullsinë banuese të një viti, të gjithë ata persona që banojnë ose kanë si qëllim të banojnë në vend për të paktën 12 muaj, pavarësisht shtetësisë së tyre.

Mosha medianë: është mosha në të cilën gjysma e popullsisë është më e vjetër dhe gjysma më e re.

Raporti gjinor: është raporti i burrave ndaj grave në një periudhë të dhënë, zakonisht i shprehur si numri i burrave për çdo 100 gra.

Raporti gjinor në lindje: është raporti i numrit të bebeve djem ndaj numrit të bebeve vajza në një periudhë të dhënë, zakonisht i shprehur si numri i bebeve djem për çdo 100 bebe vajza.

Shtesa natyrore e popullsisë: Është teprica (ose deficit) i lindjeve ndaj vdekjeve në një popullsi në një periudhë kohe të dhënë (L-V).

Migracioni neto: Është teprica (ose deficit) i imigrantëve ndaj emigrantëve në një popullsi në një periudhë kohe të dhënë (I-E).

Raporti i varësisë së të rinjve: Është raporti i personave në moshë 0-14 vjeç ndaj popullsisë në moshë pune 15-64 vjeç.

Raporti i varësisë së të moshuarve: Është raporti i personave në moshë 65+ vjeç ndaj popullsisë në moshë pune 15-64 vjeç.

Indeksi Sintetik i migrimit (ISM): Numri mesatar i migrameve që një brez hipotetik individësh do të provonin deri në fund të jetës së tyre nëse do të ishin subjekt gjatë të gjithë jetës, i shkallës së migrimit në një periudhë të caktuar kohe (dhe nëse nuk janë subjekt i vdekshmërisë). Shprehet si migrime për çdo individ.

Jetëgjatësia në lindje (e0): Numri mesatar i viteve të jetës i pritshëm për një grup hipotetik individësh, të cilët gjatë gjithë jetës së tyre do të jenë subjekt i normave specifike të vdekshmërisë të një periudhe të caktuar. Shprehet me vite.

Indeksi Sintetik i Fekonditetit (ISF): Numri mesatar i fëmijëve që një grup hipotetik grash do të ketë në fund të periudhës së tyre riprodhuese nëse ato do të ishin subjekt i koeficientëve specifikë të lindshmërisë së një periudhe të dhënë. Shprehet në fëmijë për grua.